

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Wethouder D.P.E. Hopmans
Medeportefeuillehouders:	Wethouder J.G.P. van Aken
Directie	Sociaal en Veilig
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling (MO)
Programma:	Programma 8 - Werk en inkomen

Onderwerp: **Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2028**

Voorgesteld besluit

1. Het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2028 vast te stellen, waarin ingezet wordt op:
 - Schuldpreventie en vroegsignalering;
 - Toegankelijkheid en nabijheid;
 - Gezamenlijke verantwoordelijkheid en regie.

Samenvatting

De gemeenteraad wordt gevraagd om het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2028 vast te stellen. Dit plan is opgesteld conform de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). De kern van het nieuwe beleid richt zich op schuldpreventie en vroegsignalering, toegankelijkheid en nabijheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid en regie.

Aanleiding

Financiële problemen hebben een diepe impact op de gezondheid, werkzekerheid en woonsituatie van onze inwoners. De gemeente Bergen op Zoom ondersteunt inwoners daarom proactief bij het voorkomen en oplossen van schulden door middel van toegankelijke en effectieve hulp op maat. Conform de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) dient de gemeenteraad elke vier jaar een beleidsplan vast te stellen. Voor u ligt het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2028. Dit plan vervangt het beleid dat eind 2024 afliep. Hoewel de formele vaststelling nu plaatsvindt, wordt in de uitvoering al gewerkt volgens de speerpunten van dit nieuwe plan.

Beoogd effect

Inwoners beschikken over een stabiele financiële basis en zijn in staat om naar eigen vermogen deel te nemen aan de samenleving. Problematische schulden worden zoveel mogelijk voorkomen of beperkt. In het beleidsplan is een evaluatiekader opgenomen met harde streefwaarden (KPI's) om de voortgang en effectiviteit van het beleid te monitoren.

Argumenten

- 1.1 *Hiermee voldoen we aan een wettelijke verplichting.*
Met de vaststelling van dit plan voldoet de gemeente aan de wettelijke plicht (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) om een actueel beleidskader voor schuldhulpverlening te presenteren na afloop van de vorige periode (eind 2024).

1.2 *Het sluit aan bij het bestuursakkoord.*

Het plan sluit aan bij het bestuursakkoord 'Samen Bergen Verzetten'. Het onderstreept de ambitie van een samenleving waarin niemand tussen de wal en het schip valt. Door in te zetten op integrale ondersteuning bij schulden, pakken we de kern van meervoudige problematiek aan.

1.3 *Het geeft invulling aan eerder gedane toezeggingen.*

Met dit plan wordt invulling gegeven aan de toezeggingen van wethouder Hopmans naar aanleiding van het Rekenkamerrapport (14 juni 2024). Het betreft de volgende twee toezeggingen:

- Toezegging ID-nr. 506:
- Monitoring: Het monitoren van de uitwerking van het schuldhulpverleningsbeleid.
- Samenwerking: Het maken van een afweging over een convenant tussen de ISD en bewindvoerders.
- Sturing: Het vaststellen van doelen en indicatoren waarmee een dashboard ingericht kan worden.
- Toezegging ID-nr. 325: Het in het tweede kwartaal van 2025 presenteren van het Beleidsplan Schuldhulpverlening. Dit plan bevat een specifiek hoofdstuk over armoede. De gemeenteraad wordt actief in het proces betrokken.

Toelichting: Naar aanleiding van de uitkomsten van het rekenkamerrapport is gekozen voor een intensiever proces. Door extra afstemming met partners en omliggende gemeenten, en een gevoelspeilende behandeling in de raad, is het oorspronkelijke concept uit 2025 grondig herzien. Hoewel dit zorgvuldige traject meer tijd heeft gevraagd, heeft dit geleid tot een kwalitatief sterker en breed gedragen definitief plan.

Specifiek zijn concrete doelen en indicatoren opgenomen (hoofdstuk 5 van het beleidsplan), is als actie een onderzoek opgenomen naar de toegevoegde waarde van een convenant met bewindvoerders (actiepunt 27 in hoofdstuk 5 van het beleidsplan), is een hoofdstuk over onze integrale aanpak armoede en schulden opgenomen (hoofdstuk 6 van het beleidsplan) en is de raad nauwer betrokken bij het proces.

1.4 *Het geeft blijk van draagvlak voor het beleidsplan.*

De gevoelspeilende behandeling in de raad, de betrokkenheid van de Cliëntenraad Sociale Zaken van de ISD Brabantse Wal en de afstemming met partners en omliggende gemeenten heeft bijgedragen aan een transparant en zorgvuldig proces. Deze inbreng was essentieel om het plan te versterken en optimaal te laten aansluiten bij de behoeften van onze inwoners. De aanpassingen in het beleidsplan naar aanleiding van uw suggesties concentreren zich op vier hoofdlijnen:

1. De menselijke maat
 - Positief mensbeeld: expliciete erkenning dat schulden vaak ontstaan door externe factoren (life events).
 - Outreachend werken: benadrukking van inzet van huisbezoeken, benutten van de wijk (bibliotheken, sportclubs) en gebruik van lokale 0164-telefoonnummers om drempels te verlagen.
 - Maatwerk: Professionals hebben ruimte voor inzet van praktische maatwerkoplossingen via bijv. het Bergse Doorbraakfonds.
2. Versterking van de keten (samenwerking)
 - Integrale aanpak: meer expliciet de verbinding met de wijkteams, maatschappelijk werk en sociaal raadslieden benoemd.
 - Onderwijs: preventie als gedeelde opgave.

- Ondernemers: extra focus op de groeiende groep ondernemers met (corona-)schulden via gespecialiseerde partners zoals Over Rood.
 - Jongeren: meer focus op kwetsbare jongeren.
3. Innovatie en monitoring
 - Nieuwe methodieken: onderzoek naar innovaties.
 - KPI's: overstap van statische nulmetingen naar dynamische, jaarlijkse streefwaarden die gebaseerd zijn op landelijke kwaliteitsnormen en verbeterde datamonitoring, waarbij de focus ligt op directe, meetbare resultaten van de schuldhulpverlening.
 - Kennisdeling: benoeming in het plan van de jaarlijkse werkconferentie.
 4. Capaciteit en transparantie
 - Formatie: inzicht in de huidige formatie (1,6 fte voor preventie) en de harde afspraak om tekorten direct bij de raad te signaleren.
 - Zelfreflectie: erkenning van de 'overheid als schuldige'; de gemeente belooft eigen procedures en taalgebruik te vereenvoudigen om bureaucratische drempels te elimineren.
- 1.5 *Het verbetert onze schuldhulpverlening*
In het plan zijn signalen uit de uitvoeringspraktijk, landelijke trends- en ontwikkelingen en uit de eerdere beleidsperiode verwerkt, zoals de versterking van de basisdienstverlening schuldhulpverlening en de nadruk op vroegsignalering en preventie. Hiermee biedt het beleidsplan een actueel en samenhangend kader dat aansluit bij de actuele behoeften van inwoners.
- 1.6 *Het biedt kaders voor monitoring.*
Naar aanleiding van het rekenkamerrapport en de dialoog met uw raad bevat dit plan concrete doelen en indicatoren (KPI's). Hiermee verschuift de sturing van louter aantallen naar meetbare resultaten.
- 1.7 *Het is regionaal afgestemd.*
Het plan is afgestemd met de gemeenten Steenbergen en Woensdrecht en de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brabantse Wal (ISD). Dit borgt eenduidige kaders en versterkt de effectiviteit van de hulpverlening.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

- 1.1 *Het verbeteren van de toegankelijkheid en nabijheid van schuldhulpverlening leidt mogelijk tot een hogere instroom.*
Eén van de ambities van het beleidsplan is om de toegankelijkheid en nabijheid van schuldhulpverlening te verbeteren. Een mogelijk gevolg is dat dit leidt tot meer vraag naar schuldhulpverlening en dus hogere kosten. Via de P&C-cyclus zal de instroom worden gemonitord en waar nodig een begrotingsaanpassing dienen plaats te vinden. Voor vroegsignalering en armoedebestrijding zijn aanvullende middelen gereserveerd conform de Meicirculaire 2025.
- 1.2 *Het ontstaan van schulden is niet volledig uit te bannen.*
Hoewel het voorliggende beleidsplan een stevig fundament biedt voor ondersteuning, moet worden opgemerkt dat de effectiviteit deels afhankelijk is van factoren buiten de directe invloedssfeer van de gemeente. Schuldenproblematiek is slechts beperkt 'maakbaar'; zij wordt in sterke mate beïnvloed door onvoorziene levensgebeurtenissen van inwoners en autonome economische ontwikkelingen. Het beleid richt zich derhalve op maximale ondersteuning en preventie, zonder de pretentie dat het ontstaan van schulden volledig uit te bannen is.

Financiën

Het plan wordt uitgevoerd binnen de bestaande budgetten van de ISD Brabantse Wal voor schuldhulpverlening en vroegsignalering. Investerings in preventie en vroegsignalering maken al onderdeel uit van de huidige werkwijze en kunnen hierdoor worden gerealiseerd zonder directe uitbreiding van het budget. Door de beschikbare capaciteit efficiënt in te zetten en prioriteit te geven aan interventies die instroom in intensieve trajecten beperken, kunnen de maatregelen binnen het bestaande budget worden gerealiseerd.

Participatie

De totstandkoming van dit beleidsplan heeft extra aandacht gekregen naar aanleiding van het rekenkamerrapport en de daaropvolgende dialoog met de gemeenteraad. Dit leidde tot een herziening van het oorspronkelijke concept uit 2025, waarbij het plan in afstemming met partners en omliggende gemeenten is aangescherpt. De raad heeft via een gevoelspeilende behandeling de gelegenheid gekregen om mee te denken en te adviseren. De reacties en suggesties uit dit proces zijn verwerkt in het voorliggende definitieve plan.

De Cliëntenraad Sociale Zaken van de ISD Brabantse Wal is om advies gevraagd op het Beleidsplan schuldhulpverlening. Zij hebben een positief advies uitgebracht over het beleidsplan. De ISD pakt de verdere beantwoording van de vragen en opmerkingen uit dit advies op.

Vervolg

De ISD Brabantse Wal voert de schuldhulpverlening uit binnen de kaders van het Beleidsplan schuldhulpverlening. In samenspraak met de uitvoering en samenwerkende partners worden door hen benodigde wijzigingen die voortvloeien uit dit beleidsplan opgepakt. De Adviesraad Sociaal Domein van de gemeente wordt geïnformeerd over het beleidsplan.

Communicatie

Na besluitvorming door de gemeenteraad wordt het beleidsplan schuldhulpverlening 2025-2028 op Overheid.nl en de gemeentelijke website gepubliceerd. De ISD Brabantse Wal wordt van de vaststelling op de hoogte gesteld en informeert de uitvoerende partners van schuldhulpverlening.

Bijlagen

- 1 Beleidsplan schuldhulpverlening 2025-2028
- 2 Ontvangen advies van de Cliëntenraad Sociale Zaken van de ISD Brabantse Wal
- 3 Nota gevoelspeilende behandeling beleidsplan Schuldhulpverlening

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris

mr. C.G. Jacobs

burgemeester

drs. M. Mulder MSc.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 10 februari 2026 met onderwerp Beleidsplan
Schuldhelpverlening 2025-2028;

BESLUIT:

1. Het Beleidsplan Schuldhelpverlening 2025-2028 vast te stellen, waarin ingezet wordt op:
 - Schuldpreventie en vroegsignalering;
 - Toegankelijkheid en nabijheid;
 - Gezamenlijke verantwoordelijkheid en regie.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 28 mei 2026,

De griffier,

De voorzitter,

drs. E.P.M. van der Meer

drs. M. Mulder MSc.